

DIDAKTIKA PŘÍRODOPISU SE ZOOLOGIÍ

(Bi2MP_DPZO) 2008/2009

(studijní program Učitelství přírodopisu pro ZŠ)

Jediná skup. (3.,4. v.h) sudé Út 8.50 – 10.30 h
(14.10., 11.11., 25.11., 9.12.)

Cíl a úkol:

**poznání a hodnocení zoologie v dostupných učebnicích
Přírodopisu pro ZŠ**

Řady učebnic podle nakladatelství (pořadí dle abecedy)

FORTUNA

Kvasničková D., Jeník J., Pecina P., Froněk J., Cais J.: Ekologický přírodopis pro 6.ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnazií. Fortuna 2002

Kvasničková D.: Ekologický přírodopis pracovní sešit pro 6.ročník základní školy. Fortuna 1998

Kvasničková D., Jeník J., Pecina P., Froněk J., Cais J.: Ekologický přírodopis 1. část pro 7. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnazií. Fortuna 1997

Kvasničková D., Jeník J., Pecina P., Froněk J., Cais J.: Ekologický přírodopis 2. část pro 7. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnazií. Fortuna 1997

Kvasničková D., Faierajzlová V., Froněk J., Pecina P.: Ekologický přírodopis pro 8.ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnazií. Fortuna 1999

FRAUS

Čabradová V., Hasch F., Sejpka J., Vaněčková I.: Přírodopis pro 6. ročník základní školy a primu víceletého gymnázia. Fraus 2003

Čabradová V., Hasch F., Sejpka J., Vaněčková I.: Přírodopis 6. pracovní sešit pro základní školy a primu víceletého gymnázia. Fraus 2004

Čabradová V., Hasch F., Sejpka J., Vaněčková I.: Přírodopis 6. příručka učitele pro základní školy a primu víceletého gymnázia. Fraus 2004

Čabradová V., Hasch F., Sejpka J., Vaněčková I.: Přírodopis 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Fraus 2005

Čabradová V., Hasch F., Sejpka J., Vaněčková I.: Přírodopis 7 pracovní sešit pro základní školy a víceletá gymnázia. Fraus 2005

Čabradová V., Hasch F., Sejpka J., Vaněčková I.: Přírodopis 7. příručka učitele pro základní školy a primu víceletého gymnázia. Fraus 2005

Vaněčková I., Skobová J., Markvartová D., Hejda T.: Přírodopis 8 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Fraus 2006

Vaněčková I., Skobová J., Markvartová D., Hejda T.: Přírodopis 8 pracovní sešit pro základní školy a víceletá gymnázia. Fraus 2006

NATURA (NČGS)

Maleninský M., Smrž J.: Zoologie 1 – Bezobratlí. Učebnice pro základní školy a nižší stupeň víceletých gymnázií. Natura - nakl. Čes. geogr. spol. 1997

Maleninský M., Smrž J., Škoda B.: Přírodopis pro 6. ročník. Botanika 1. Zoologie 1. Bakterie, řasy, houby, bezobratlí. Učebnice pro základní školy a nižší stupeň víceletých gymnázií. Natura - nakl. Čes. geogr. spol. 1997

Maleninský M., Novák J.: Zoologie 2 – Obratlovci. Učebnice pro základní školy a nižší stupeň víceletých gymnázií. Natura - nakl. Čes. geogr. spol. 1999

Švecová M., Doběrná V.: Botanika 2 – Vyšší rostliny. Učebnice pro základní školy a nižší stupeň víceletých gymnázií. Natura - nakl. Čes. geogr. spol. 1998

JINAN (Kočárek)

Kočárek E., Kočárek E.: Přírodopis pro 6. ročník základní školy. Jinan 1998

Kočárek E., Kočárek E.: Přírodopis pro 7. ročník základní školy. Jinan 1998

Kočárek E., Kočárek E.: Přírodopis pro 8. ročník základní školy. Jinan 2000

NOVÁ ŠKOLA

Havlík I.: Přírodopis 6 učebnice pro 6. ročník. Nová škola 1998

Havlík I.: Přírodopis 7 učebnice pro 7. ročník. Nová škola 1999

Musilová E., Konětopský, A.: Přírodopis. Úvod do učiva Přírodopisu – učebnice, 1. díl. Nová škola 2007

Vlk, R., Kubešová S.: Přírodopis. Bezobratlí živočichové – učebnice, 2. díl. Nová škola 2007

Rychnovský, B., Lakotová P., Odstrčil M., Kubešová S.: Přírodopis. Strunatci – učebnice, 1. díl. Nová škola 2008

Hedvábná H.: Přírodopis. Botanika – učebnice, 2. díl. Nová škola 2008

PRODOS (Jurčák)

Jurčák J., Franěk J. a kol.: Přírodopis 6. Prodos 2004

Jurčák J., Franěk J. a kol.: Přírodopis 6 pracovní sešit. Prodos 2003

Jurčák J., Franěk J. a kol.: Přírodopis 7. Prodos 1998

Jurčák J., Franěk J. a kol.: Přírodopis 6 pracovní sešit. Prodos 2003

Kantorek J., Jurčák J., Franěk J. a kol.: Přírodopis 8. Prodos 1999

Kantorek J., Jurčák J., Franěk J. a kol.: Přírodopis 8 pracovní sešit. Prodos 1999

SCIENTIA (Dobroruka)

Dobroruka L.J., Cílek V., Hasch F., Storchová Z.: Přírodopis I. pro 6. ročník základní školy. Scientia 1999

Dobroruka L.J., Cílek V., Hasch F., Storchová Z.: Přírodopis II. pro 7. ročník základní školy. Scientia 1998

SPN (Černík)

Černík V., Bičík V., Martinec Z.: Přírodopis 1. pro 6. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. SPN Praha 2004

Černík V., Martinec Z.: Přírodopis 1. zoologie 1. část pro žáky základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. SPN Praha 1995

Černík V., Bičík V., Bičíková L., Martinec Z.: Přírodopis 2. zoologie, botanika pro 7. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. SPN Praha 2005

Tab 1:

Hodnocení dílčího zoologického tématu v učebnicích Přírodopisu (6. a 7. ročník ZŠ)

POSUŽTE, ZDA PŘEDLOŽENÁ UČEBNICE

- 1) Obsahuje učivo jednotlivých tématických celků skutečně zpracované komplexně, tj. z hlediska více přírodovědných oborů.
- 2) Nepodává převážně hotové informace, ale vede žáky k aktivnímu poznávání přírody (obsahuje podněty k činnostem - pozorování, pokusům).
- 3) Spojuje nově osvojované učivo s dřívějšími poznatky a zkušenostmi.
- 4) Systematicky zdůrazňuje vztahy a souvislosti.
- 5) Vede vytváření dovedností - s důrazem na dovednosti psychomotorické a osvojování metod a postupů.
- 6) Spojuje poznatky a dovednosti s praxí (z praxe vychází a do praxe směřuje), učí používat osvojované učivo při řešení reálných problémů.
- 7) Navozuje kladný vztah k přírodě a společnosti, ke zdraví, zdravému způsobu života a ochraně životního prostředí.

Hodnocení: dle témat v tab.

Výsledek: 4 kategorie:

- a) nejlepší (++) – 1**
- b) vhodné (+) – 2**
- c) málo vhodné (-) – 3**
- d) d) nejhorší (--) – 4**

Komplexnost - posuďte, zda je ucelený obsah jednotlivých tématických celků

Přehlednost - posuďte, zda se žák v textu orientuje jednoduše nebo obtížně

Obrazové komponenty - posuďte, zda obrazové doplňky jsou z didaktického hlediska dostatečně názorné

Systematičnost - posuďte, zda je struktura učebnice logická a přehledná

Aktuálnost obsahu - posuďte, zda obsah informací kopíruje dynamický vývoj v daném oboru biologie

Podněty k aktivizaci žáků - posuďte, zda otázky a úkoly žáky motivují k činnosti a přemýšlení

Mezioborové vazby - posuďte provázanost s jinými vědními obory

Aplikace poznatků v praxi - posuďte, míru využitelnosti získaných znalostí a dovedností v praxi

Přiměřenost - posuďte, zda obsah odpovídá věku a psychickému vývoji žáků

Jazyková úprava - zhodnoťte, zda je text po slohové stránce pro žáka poutavý a čtivý

Zařazení problémových úloh - posuďte množství problémových úloh zařazených v dané tématickém celku

Okruhy témat

I. Strunatci (B. Rychnovský)

Podkmeny Pláštěnci (Urochordata = Tunicata),
bezlebeční (Cephalochordata)

.....

Nadtřídy Bezčelistnatci (Agnatha) a Čelistnatci (Gnathostomata):
třída kruhoústí (nově mihule nebo mihulovci)

.....

Třída Paryby (Chondrichthyes):

.....

»Třída« Ryby (Osteichthyes):

.....

Třída Obojživelníci (Amphibia):

.....

Třída Plazi (Reptilia):

.....

»Třída« Ptáci (Aves):

.....

Třída Savci (Mammalia):

.....

II. Ekologický přístup (B. Rychnovský, R. Vlček)

	Obratl.	Bezobrat.
Rybník (jezero, přehrada, periodická tůň) příp. potok a řeka
Louka a step (lesostep)
Les (listnatý, jehličnatý, smíšený)
Pole, sady, zahrady (vinice, chmelnice)-obé
5. Lidská sídla: venkov – domy; půdy, sklepy, stodoly, stáje
příp. města – sídliště; aleje, parky, hřbitovy, nábřeží		

